

Yerel ve Bölgesel Kalkınmada Ar-Ge, İnovasyon ve Bilgi Dinamikleri: KOP Bölgesi Örneği

R&D, innovation and knowledge dynamics in local and regional development: The case of KOP Region

Nuri Yavan^{*1}, Ragıp Kalelioğlu²

¹Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Ankara

²Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Gaziantep

Özet: Son 30 yıldır iktisat alanında yapılan çalışmalar ekonomik büyümenin ve rekabetin motorunun inovasyon ya da yenilikçilik olduğunu ortaya koymuştur. Buna paralel olarak ekonomik coğrafya ve bölgesel kalkınma alanında da 1990'lerden bu yana inovasyon firmaların, sektörlerin ve bölgelerin gelişmesinde en önemli faktör olarak görülmeye başlanmıştır. Gerçekten de uluslararası çok sayıda çalışma yenilik sisteminin esas olarak bölgesel ölçekte kurgulanması gerektiğini çünkü bölgelerin bilgi ve öğrenmenin ana merkezleri ve yenilikçiliğin temel mekanı olarak kabul edildiğini göstermektedir. 2000'li yılların başından itibaren başta Avrupa Birliği olmak üzere hemen tüm dünyada yerel ve bölgesel düzeyde firmaların ve endüstrilerin inovasyon süreçlerinin açıklanmasında kullanılan "Bölgesel Yenilik Sistemi" Yaklaşımı, bölgelerin kalkınması ve rekabet gücü kazanmasında temel alınan en önemli inovasyon yaklaşımlardan biridir. Bu yaklaşım bölgesel düzeyde yerel aktörlerin etkileşimi ve işbirliği sonucu oluşan ağyapı bağlantıları yoluyla bir yanda bilginin üretilmesi ve yaratılmasını, diğer yanda kullanılmasını ve yayılmasını içeren bir sistem yaklaşımıdır. Bu kapsamda bu çalışmanın amacı, bölgesel yenilik sistemi perspektifinden imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmalarının Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri ile yenilik sürecine kaynaklık eden bilgi dinamiklerini ve ağyapı düzeylerinin ortaya koymaktır. Bu minvalde çalışmada farklı sanayi alanlarındaki firmaların Ar-Ge yatırımları, inovasyon yetenekleri ve engelleri, yenilik süreçlerindeki işbirliği ağları ve bilgi kaynakları ile mekansal ve sektörel düzeyde bir farklılaşmasının olup olmadığı analiz edilmektedir. Çalışma, KOP (Konya Ovası Projesi) Bölgesi olarak adlandırılan Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Yozgat İllerini kapsayan bölgede faaliyet gösteren 210 imalat sanayi firması ile sahada yüzyüze yapılan anket ve derinlemesine görüşmelerden elde edilen verilerin analizine dayanmaktadır. Bu araştırma ile KOP bölgesinin bir yandan Ar-Ge ve inovasyon altyapısının potansiyeli ve performansı ortaya konulmuş, öbür yandan bölgenin bilgi temelini oluşturan dinamiklerden olan bilginin üretilmesi, yaratılması, kullanılması ve yayılmasına/taşmasına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Sonuç olarak KOP bölgesinin ve bölge illerinin bölgesel yenilik sistemine ilişkin temel hususlar ve yenilik sisteminin eksikleri tespit edilmiş ve bazı politika önerileri oluşturulmuştur.

Anahtar kelimeler: Ar-Ge, İnovasyon, Yenilik, Bilgi dinamikleri, Bölgesel yenilik sistemi, Üniversite-Sanayi işbirliği, Bölgesel kalkınma, Ekonomik coğrafya

* İletişim yazarı: Nuri Yavan, eposta: nuri.yavan@ankara.edu.tr

Abstract: Over three decades of research on development have shown that innovation is the engine of economic growth and competition. In parallel with this, since 1990s in the field of economic geography and regional development, innovation has begun to be seen as the most important factor in the development of firms, sectors and regions. Indeed, a large number of international studies show that innovation system must be built on at regional scale, because the regions are regarded as the main centers of knowledge, learning and innovation and thus growth. The "Regional Innovation System" approach, which has been used to explain the innovation processes of companies and industries at local and regional levels, especially in the EU and OECD since the early 2000s, is one of the most important innovation approaches based on the development of regions and competitiveness. In this context, the aim of this study is to analyze the R&D and innovation activities of the firms operating in the manufacturing industry and to reveal the knowledge dynamics and networking levels that are the basis for the innovation process from the perspective of regional innovation system. In this way, it is analyzed whether firms in different industrial sectors have differentiated spatial and sectoral level with R & D investments, innovation capabilities and obstacles, cooperation networks in innovation process and acquiring information sources. The study is based on the analysis of the data obtained from questionnaire and in-depth interviews conducted with 210 manufacturing companies operating in the region covering Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir and Yozgat provinces, which are called KOP (Konya Ovası Project) Region. With this research on the one hand, the potential and the performance of the R & D and innovation infrastructure of the KOP region are revealed, on the other hand, the production, creation, exploitation, and dissemination of knowledge dynamics that constitute the knowledge base of the region are evaluated. As a result, the main points about the regional innovation system of the KOP region and the lack of innovation system have been identified and some policy recommendations have been established.

Keywords: R&D, Innovation, Knowledge dynamics, Regional innovation system, University-Industry cooperation, Regional development, Economic geography